

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ԸՆԴԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

19 մարտի 2024 թվական

ք.Երևան

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահ Լիլիթ Թադևոսյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատի նախագահին փոխարինող Արթուր Պողոսյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի նախագահ Արթուր Դավթյանս, ուսումնասիրելով թիվ ԵԴՆ/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթի ընդդատության հարցը լուծելու համար ՀՀ Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի՝ 2024 թվականի մարտի 1-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի Ն Զ

Վարույթի դատավարական նախապատմությունը.

1. 2023 թվականի մայիսի 12-ին Հակակոռուպցիոն դատարանում ստացվել է Ազատ Շիրակի Թարգյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով, 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով և Խորեն Աբրահամի Սաֆարյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-

րդ մասի 1-ին, 2-րդ կետերով և 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով թիվ 08802722 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթը:

1.1. Հակակոռուպցիոն դատարանը 2023 թվականի մայիսի 15-ին որոշում է կայացրել թիվ ՀԿԴ/0083/01/23 քրեական վարույթը ստանձնելու և 2023 թվականի մայիսի 24-ին նախնական դատալսումներ նշանակելու մասին:

1.2. Հակակոռուպցիոն դատարանը 2024 թվականի փետրվարին 15-ին որոշում է կայացրել քրեական վարույթն ըստ ընդդատության Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան ուղարկելու մասին:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը 2024 թվականի մարտի 1-ին որոշում է կայացրել թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին՝ ընդդատության հարցը լուծելու համար:

3. Քրեական վարույթը Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2024 թվականի մարտի 11-ին:

Ընդդատության հարցը լուծելու համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

4. 2023 թվականի մայիսի 10-ի որոշմամբ Ազատ Շիրակի Թարգյանի նկատմամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ կետերով և 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել այն բանի համար, որ «*նա հանդիսանալով «Dilinger kush» և «CannaZeroStore» տեղեկատվային հարթակների օգտատերերը, նշված տեղեկատվային հարթակների միջոցով քննությամբ դեռևս ինքնությունը չպարզված անձից ձեռք է բերել «Մարիխուանա» տեսակի թմրամիջոցների խմբաքանակ, որն էլ նախնական համաձայնության գալով Խորեն Աբրահամի Սաֆարյանի հետ, խմբի կազմում շահադիմական դրդումներով միասին իրացրել են քննությամբ ինքնությունները չպարզված անձանց, ինչպես նաև կատարել են փողերի լվացում՝ թմրանյութերի*

վաճառքից սրացված գումարների ծագումնաբանությունը թաքցնելով դրանք օրինականացրել են (...)»¹:

4.1. 2023 թվականի մայիսի 10-ի որոշմամբ Խորեն Աբրահամի Սաֆարյանի նկատմամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ կետերով և 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել այն բանի համար, որ «նա հանդիսանալով «Dilinger kush» և «CannaZeroStore» տելեգրամյան հարթակների օգտատերեր, նշված տելեգրամյան հարթակների միջոցով քննությամբ դեռևս ինքնությունը չսպարզված անձից Ազատ Թարգյանի հետ միասին ձեռք են բերել «Մարիխուանա» տեսակի թմրամիջոցների խմբաքանակ, որն էլ նախնական համաձայնության գալով Ազատ Շիրակի Թարգյանի հետ, խմբի կազմում շահադիպական դրդումներով միասին իրացրել են քննությամբ ինքնությունները չսպարզված անձանց, ինչպես նաև կատարել են փողերի լվացում՝ թմրանյութերի վաճառքից սրացված գումարների ծագումնաբանությունը թաքցնելով դրանք օրինականացրել են (...)»²:

5. Հակակոռուպցիոն դատարանը 2024 թվականի փետրվարին 15-ի որոշմամբ արձանագրել է հետևյալը. «(...) [Բ]իւրարկելով մեղադրյալ Ազատ Թարգյանին ներկայացված մեղադրանքի փաստական նկարագիրը, ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ վերջինիս նկատմամբ հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել նաև ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով, այն է՝ Հանցավոր ճանապարհով սրացված գույքի փոխարկումը (կոնվերտացումը) կամ փոխանցումը (եթե հայտնի է, որ այդ գույքն սրացվել է հանցավոր գործունեության արդյունքում), որը նպատակ է ունեցել թաքցնել կամ խեղաթյուրել այդ գույքի հանցավոր ծագումը կամ օժանդակել որևէ անձի, որպեսզի նա խուսափի իր կատարած հանցանքի համար պատասխանատվությունից, կամ գույքի իրական բնույթը, ծագման աղբյուրը, գրնվելու վայրը, փնտրիման եղանակը, տեղաշարժը, տեղաբաշխումը, իրավունքները կամ պարկանելությունը թաքցնելը կամ խեղաթյուրելը (եթե հայտնի է, որ այդ գույքն սրացվել է հանցավոր գործունեության արդյունքում) կամ գույք ձեռք բերելը կամ փրկապետելը կամ պահելը կամ

¹ Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 5, թերթ 37:

² Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 5, թերթ 40:

օգրագործելը կամ փնտրիները (եթե այդ գույքի սրացման պահին հայրնի էր, որ այն սրացվել է հանցավոր գործունեության արդյունքում) մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ, Գաբարանը գրնում է, որ թիվ ՀԿԴ/0083/01/23 քրեական վարույթն այլևս ընդդարյա չէ ՀՀ հակակոռուպցիոն դաբարանին, այլ ընդդարյա է Երևան քաղաքի առաջին սարյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դաբարանին, ուսրի անհրաժեշտ է թիվ ՀԿԴ/0083/01/23 քրեական վարույթը փոխանցել ըստ ընդդարյության (...):»³:

6. Երևան քաղաքի առաջին ստյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը 2024 թվականի մարտի 1-ի որոշմամբ արձանագրել է հետևյալը. «(...) ՀՀ հակակոռուպցիոն դաբարանը գործն ըստ առարկայական ընդդարյության ուղարկելու մասին որոշում չէր կարող կայացնել այն պարճատարանությամբ, որ ընդդարյության կանոնների պահպանմամբ վարույթ ընդունված քրեական գործի (...) ընդդարյությունը չի կարող փոխվել՝ ելնելով քրեական վարույթի ընթացքում հերագա օրենսդրական փոփոխություններից: Այսինքն՝ Գաբարանը գրնում է, որ գործի քննության ընթացքում քրեական օրենսգրքի համապարասիան հավելվածում փոփոխությունների դեպքում վարույթները չպերք է փոխանցեն ըստ ընդդարյության, քանի որ դրանք դաբարանի կողմից սրանալու պահին եղել են ճիշտ ընտրված ընդդարյությամբ, և կանխավարկածը պերք է լինի գործի քննության շարունակությունը տվյալ դաբարանում, այլ ոչ թե այն ըստ ընդդարյության փոխանցելը:

Գաբարանի այս դարողությունը, ի թիվս այլոց, պայմանավորված է հերևյալ հիմնավորումներով.

ա. ընդդարյության կանոնները պերք է գերծ պահեն անճին դարական շրջատարուրից՝ նպաստելով գործի քննության ողջամիտ ժամկետների պահպանմանը և արդյունավեր արդարադարյության իրականացմանը:

բ. գործի ընդդարյությունը որոշելը, որպես դարավարական գործողություն, որոշվում է այդ գործը սրանալու պահին գործող օրենսգրքի նորմերին

³ Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 7, թերթեր 121-125:

համապատասխան և դատարարական նորմի հետադարձության կանոն այդ մասով նախատեսված չէ:

գ. քրեական օրենսգրքի հավելվածի փոփոխությունը համարվում է քրեական օրենքի փոփոխություն, որի վրա լիարժեքորեն փարսավում են քրեական օրենքի հետադարձության կանոնները սահմանող նորմի կարգավորումները: Այս դեպքում հարկ է արձանագրել, որ կոռուպցիոն հանցագործությունները սահմանող հավելվածի փոփոխությունը ո՛չ մեղմացնող, ո՛չ խարացնող օրենք է, հետևաբար դրա կիրառությունը հետադարձ կարգով անթույլատրելի է, եթե չկա համապատասխան անցումային դրույթ ընդունված օրենքում: Այլ կերպ՝ քրեական օրենքի փոփոխությունը, որով չի բարելավվում անձի վիճակը, փարսավում է այն ուժի մեջ մտնելուց հետո ծագած իրավահարաբերությունների վրա:

դ. «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ին ընդունված և 2024 թվականի փետրվարի 6-ին ուժի մեջ մտած ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքը չի նախատեսում անցումային դրույթ, ըստ որի դատարանների վարույթում գրնվող նախկին կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ վարույթները պետք է փոխանցվեն ըստ ընդդատության: Դատարանն ընդգծում է, որ ի տարբերություն օրենսդրության փոփոխության նախկին դեպքերի, երբ օրենսդիրն անցումային դրույթի ուժով կարգավորել էր գործերի փոխանցումը ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարան, այս դեպքում նման նորմ չի նախատեսել, ինչը հիմք է տալիս գալ հիմնավոր այն եզրահանգման, որ օրենսդրի կամքն եղել է հիշյալ քրեական վարույթների քննությունը գործը սրացած դատարանում մնալը: Հակառակ դեպքում հնարավոր է սրեղծվի մի իրավիճակ, երբ տարբեր ժամանակներում իրականացված օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում քրեական գործը կհայտնվի անվերջ «շրջապտույտի» մեջ: Օրինակ՝ դատարանում ավարտական փուլում (դատական վիճարանություններ կամ եզրափակիչ ելույթներ) գրնվող քրեական գործը զուտ օրենսդրական փոփոխություններից ելնելով առարկայական ընդդատությամբ ուղարկվի այլ դատարան, իսկ որոշ ժամանակ անց՝ նույն հիմնավորումներով վերադարձվի այն ուղարկած դատարան: Ընդ որում հարկ է

նշել, որ սույն քրեական գործն ըստ ընդդատության ուղարկելու որոշումը կայացնելու պահին այն գրնվել է հիմնական դատալսումների փուլում, որի ընթացքում արդեն իսկ հետազոտվել է գործում առկա ապացույցների մեծամասնությունը:

Հիմք ընդունելով վերը նշվածը՝ դատարանը վերահաստատում է իր մտրեցումը, որ առարկայական ընդդատության ենթակա գործերի ցանկում փոփոխության դեպքում գործում է ճիշտ ընդդատությամբ գործը սրացած դատարանի կողմից գործի քննությունը շարունակելու կանխավարկածը, եթե այլ բան նախատեսված չէ համապատասխան ընդունված նոր օրենքով: Եման մտրեցումը միտված է ապահովելու ընդդատության որոշման կանոնի կայունության հարկանիշը, ինչը պետք է բացառի քրեական գործերի ձևական հիմքերով «միգրացիան» դատարանների միջև (...)⁴:

Սույն որոշման հիմնավորումները և եզրահանգումը.

7. Սույն վարույթով բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. հիմնավո՞ր է արդյոք Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթը ենթակա չէր փոխանցման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան:

8. ՀՀ Սահմանադրության 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Յուրաքանչյուր ոք ունի անկախ և անաչառ դատարանի կողմից իր գործի արդարացի, հրապարակային և ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունք»:

9. «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Յուրաքանչյուր ոք, (...) նրան ներկայացված ցանկացած քրեական մեղադրանքի առնչությամբ, ունի օրենքի հիման վրա սրելոված անկախ ու անաչառ դատարանի կողմից ողջամիտ ժամկետում արդարացի և հրապարակային դատաքննության իրավունք»:

⁴ Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 7, թերթեր 134-137:

9.1. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը, «*օրենքի հիման վրա սրեղծված դատարան*» հասկացությունը մեկնաբանելիս նշել է. «Այն երկրներում, որտեղ օրենքը կողիֆիկացված է, դատական համակարգի կազմակերպումը չի կարող թողնվել դատական մարմինների հայեցողությանը, սակայն դա չի նշանակում, որ դատարաններն օժտված չեն համապատասխան ազգային օրենսդրությունը մեկնաբանելու որոշակի ազատությամբ»⁵:

Միննույն ժամանակ, դատական մատչելիության իրավունքի համատեքստում Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը նշել է, որ. «Ներպետական դատական արյանները դատավարական կանոնները կիրառելիս պետք է ձեռնպահ մասն դրանց չափազանցված ձևականացումից, որն իր ազդեցությունը կունենա դատավարության արդարացիության վրա»⁶:

10. Վճռաբեկ դատարանը *Գևորգ Հարությունյանի* գործով իրավական դիրքորոշում է ձևավորել այն մասին, որ. «(...) Գործերի պարշաճ ընդդատությունը, որպես արդար դատաքննության անհրաժեշտ բաղկացուցիչ, հիմնարար իրավական արժեք է: Դրա հիմնարար բնույթը բխում է արդար դատաքննության ինստիտուցիոնալ փարրից՝ անկախ, անկողմնակալ, իրավասու և օրենքի հիման վրա սրեղծված դատարան ապահովելու պետության պոզիտիվ պարտականությունից: Իսկ այդ պարտականությունն իր հերթին, ըստ էության, ամրագրված է Հայաստանի Հանրապետության իրավական համակարգում բարձրագույն իրավաբանական ուժ ունեցող այնպիսի նորմատիվ ակտերում, ինչպիսիք են ՀՀ Սահմանադրությունը (...), Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիրը (14-րդ հոդված) և «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիան (6-րդ հոդված): (...)

Պարշաճ ընդդատության հիմնարար իրավական նշանակությունն այն է, որ յուրաքանչյուր կոնկրետ քրեական գործը քննող դատարանի որոշման հարակ

⁵ Տե՛ս Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի՝ *Gorgiladze v. Georgia* գործով 2009 թվականի հոկտեմբերի 20-ի վճիռը, գանգատ թիվ 4313/03, 69-րդ կետ:

⁶ Տե՛ս Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի՝ *Walchli v. France* գործով 2007 թվականի հուլիսի 26-ի վճիռը, գանգատ թիվ 35787/03, 29-րդ կետ:

կանոնների առկայությունը և դրանց կանխատեսելի գործադրումն անհրաժեշտ պայման են կողմնակի դիրքորդի մոտ այնպիսի համոզմունք ձևավորելու համար, որ ԿԻՄԿ կոնկրետ քրեական գործը քննող դատարանը և դատավորը նախատրամադրվածություն չունեն, և ԿԻՄԿ գործը վարույթ ընդունելիս սուբյեկտիվիզմն ու կամայակայությունը բացառված են եղել:

Այսպիսով, քրեական գործերի ընդհարության որոշման հարակ, կամայականությունը բացառող կանոնների առկայությունը և գործադրումը պարտադիր նախապայման են արդարադատության մարչելիության պարշած երաշխավորման համար (...)⁷:

11. Վերոգրյալից հետևում է, որ ընդդատության կանոններն այն չափանիշներն են, որոնց հիման վրա որոշվում է, թե տվյալ գործով որ դատարանը պետք է իրականացնի արդարադատություն: Ընդդատության կանոնները կոչված են անձին զերծ պահելու դատական շրջապտույտից, որը կարող է առաջանալ, եթե դատարանները հրաժարվեն գործը վարույթ ընդունել՝ իրենց ընդդատյա չլինելու պատճառաբանությամբ:

Ընդդատության ինստիտուտը հիմնարար նշանակություն ունեցող արժեք է, քանի որ այն անմիջականորեն կապված է անձի՝ օրենքի հիման վրա ստեղծված դատարանի կողմից իր գործի քննության իրավունքի հետ: Քրեական վարույթի մասնակիցների համար պետք է կանխատեսելի լինի, թե իրենց գործով որ դատարանը պետք է իրականացնի արդարադատություն:

Անհրաժեշտ է ընդգծել, որ վարույթն ըստ ընդդատության փոխանցելիս, չպետք է դրսևորվի չափազանց ձևական մոտեցում, և պետք է հաշվի առնվի նաև արդարադատության շահը:

12. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 260-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Մարզերի առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության և Երևան քաղաքի առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարաններին (այսուհետը՝ առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարան) ընդդատյա են առաջին արյանի կարգով իրականացվող բոլոր վարույթները, բացառությամբ

⁷ Տե՛ս Վճռաբեկ դատարանի՝ Գևորգ Հարությունյանի գործով 2011 թվականի հուլիսի 13-ի թիվ ԵԿԴ/0211/01/10 որոշումը, կետեր 15-16:

Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի հավելված N 1-ով նախատեսված կոռուպցիոն հանցանքների վերաբերյալ վարույթների, որոնք ընդդարյա են հակակոռուպցիոն դատարանին»:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1.Նախնական դատախոսների ընթացքում պարզելով, որ տվյալ վարույթն ընդդարյա է իրեն, դատարանն այն որոշմամբ անհապաղ փոխանցում է ըստ ընդդարյության:

(...)

5. Վարույթն ըստ ընդդարյության սրացած հակակոռուպցիոն կամ առաջին աստիճանի ընդհանուր իրավասության դատարանը մինչև նախնական դատախոսներ նշանակելը ենօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում վարույթը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին, եթե համաձայն է դրա առարկայական ընդդարյությանը:

(...)

8. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքում Վճռաբեկ դատարանի նախագահը, Վճռաբեկ դատարանի քրեական և հակակոռուպցիոն պալատների նախագահները վարույթը Վճռաբեկ դատարանում սրանալու պահից տասնօրյա ժամկետում վերջնականապես լուծում են վարույթի առարկայական ընդդարյության հարցը՝ ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ: Զվեարկելիս ձեռնպահ մնալ չի թույլատրվում:

9. Սույն հոդվածով սահմանված կարգով որոշված դատարանը համարվում է իրավասու դատարան»:

12.1. «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Օրենսգրքի հավելված N 1-ում՝

1) «Հոդված 296. Փողերի լվացումը» բառերը փոխարինել «Հոդված 296. 3-րդ մաս, 2-րդ կետ. Փողերի լվացումը՝ իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգրագործելով» բառերով (...):»:

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերի համաձայն՝

«23. (...) Հայաստանի Հանրապետության առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին ենթակա (...) կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ գործերը վերաքաշիվում են հակակոռուպցիոն դատարանի համապարասիսան մասնագիտացում ունեցող դատավորների միջև, բացառությամբ սույն հոդվածի 24-րդ մասով սահմանված դեպքի:

24. Հայաստանի Հանրապետության առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գրնվող՝ սույն մասով նախատեսված գործերը ենթակա չեն վերաքաշիվման հակակոռուպցիոն դատարանին, եթե փյյալ գործով անցում է կատարվել դատաքննության փուլ»:

«Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ «Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գրնվող կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ գործերը վերաքաշիվում են հակակոռուպցիոն դատարանի դատավորների միջև, եթե փյյալ գործերով անցում չի կատարվել դատաքննության փուլ»:

12.2. «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Եթե օրենսդրության մեջ բացակայում է կոնկրետ հասարակական հարաբերությունը կարգավորող իրավական նորմը, սակայն օրենսդրությամբ սահմանված է համանման հարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական նորմ, ապա այդպիսի հարաբերությունների նկատմամբ (եթե դա չի հակասում դրանց էությանը) կիրառվում են համանման հարաբերություններ կարգավորող իրավական նորմերը (օրենքի անալոգիա): (...):

3. Օրենքի կամ իրավունքի անալոգիա չի կարող կիրառվել, եթե դրանով սահմանափակվում են անձանց իրավունքները, ազատությունները, կամ նրանց

համար նախատեսվում է նոր պարտականություն կամ պարասխանաարվություն, կամ խարացվում են նրանց նկարմամբ կիրառվող պարասխանաարվության, հարկադրանքի միջոցները կամ դրանց կիրառման կարգը, հարկերի, տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների վճարման կարգը, անձանց գործունեության նկարմամբ հսկողություն ու վերահսկողություն իրականացնելու պայմանները և կարգը:

4. Օրենքի անսլոգիան և իրավունքի անսլոգիան կարող են կիրառվել միայն, եթե տվյալ օրենքով չի արգելվում անսլոգիայի կիրառումը»:

13. Նշված նորմերի համակարգային վերլուծությունից հետևում է, որ «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ին ընդունված ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքով կատարված փոփոխության արդյունքում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված արարքն այլևս չի հանդիսանում կոռուպցիոն հանցանք և ընդգրկված չէ ՀՀ քրեական օրենսգրքի հավելված N 1-ում, հետևաբար դրա վերաբերյալ վարույթներն ընդդատյա են առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին: Սակայն, կատարված փոփոխությամբ որևէ կարգավորում չի սահմանվել առ այն, թե արդյո՞ք այդ փոփոխությունը պետք է տարածվի Հակակոռուպցիոն դատարանում դատաքննության փուլում գտնվող նմանատիպ վարույթների վրա, այլ կերպ՝ արդյո՞ք այդ վարույթները ենթակա են վերաքաշման, թե ոչ:

Այդուհանդերձ, դեռևս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերով, ինչպես նաև «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանվել է, որ ՀՀ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գտնվող կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ այն գործերը, որոնցով **անցում է կատարվել դատաքննության փուլ, ենթակա չեն վերաքաշման**

հակակոռուպցիոն դատարանին: Այսինքն, ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքով, ինչպես նաև «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքով լուծում է տրվել համանման իրավահարաբերությանը, ըստ որի՝ դատաքննության փուլ անցում կատարված լինելու դեպքում առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում գտնվող վարույթի փոխանցումը Հակակոռուպցիոն դատարան իրավաչափ չէ:

13.1. Հաշվի առնելով, որ ինչպես «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքը, այնպես էլ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրքը չեն արգելում անալոգիայի կիրառումը, ինչպես նաև այն, որ տվյալ պարագայում անալոգիայի կիրառումն անձանց իրավունքները, ազատությունները չի սահմանափակում կամ նրանց համար նոր պարտականություն կամ պատասխանատվություն չի նախատեսում՝ գտնում ենք, որ Հակակոռուպցիոն դատարանների վարույթում գտնվող՝ «ՀՀ քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի հիման վրա առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին ընդդատյա վարույթների վերաբաշխման հարցը պետք է լուծվի ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերին և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համահունչ: Այլ կերպ՝ այն վարույթները, որոնցով Հակակոռուպցիոն դատարանն անցում է կատարել դատաքննության (հիմնական դատալսումների) փուլ, ենթակա չեն վերաբաշխման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

14. Սույն վարույթի նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է, որ՝

- Հակակոռուպցիոն դատարանը 2023 թվականի նոյեմբերի 14-ին կայացած դատական նիստի ընթացքում անցում է կատարել հիմնական դատալսումների փուլ⁸:

- Հակակոռուպցիոն դատարանը որոշում է կայացրել վարույթն ըստ ընդդատության Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան ուղարկելու մասին՝ հիմք ընդունելով այն հանգամանքը, որ մեղադրյալ Ազատ Թարգյանին նկատմամբ հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով⁹:

- Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանն արձանագրել է, որ Հակակոռուպցիոն դատարանը գործն ըստ առարկայական ընդդատության ուղարկելու մասին որոշում չէր կարող կայացնել, քանի որ ընդդատության կանոնների պահպանմամբ վարույթ ընդունված քրեական գործի ընդդատությունը չի կարող փոխվել՝ ելնելով քրեական վարույթի ընթացքում հետագա օրենսդրական փոփոխություններից¹⁰:

15. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշմամբ վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ պետք է փաստել, որ «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքով և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքով նախատեսված իրավակարգավորումների լույսի ներքո, թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթը ենթակա չէր վերաքաշխման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին, քանի որ սույն վարույթով Հակակոռուպցիոն դատարանն անցում է կատարել հիմնական դատալսումների փուլ:

⁸ Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 7, թերթեր 26-30:

⁹ Տե՛ս սույն որոշման 5-րդ կետը:

¹⁰ Տե՛ս սույն որոշման 6-րդ կետը:

16. Վերոշարադրյալը հիմք է տալիս փաստելու, որ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթը ենթակա չէր փոխանցման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան, հիմնավոր է:

Միաժամանակ հարկ է արձանագրել, որ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի այն դատողությունը, որ ընդդատության կանոնների պահպանմամբ վարույթ ընդունված քրեական գործի ընդդատությունը չի կարող փոխվել՝ ելնելով քրեական վարույթի ընթացքում հետագա օրենսդրական փոփոխություններից, ընդունելի չէ:

17. Վերոգրյալի հիման վրա, ինչպես նաև, ելնելով արդարադատության շահի պաշտպանության և վարույթի արդարացիության ապահովման՝ ողջամիտ ժամկետում քննության անհրաժեշտությունից, գտնում ենք, որ թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթն ընդդատյա է Հակակոռուպցիոն դատարանին:

Ղեկավարվելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 8-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի Ն Ք

Ազատ Շիրակի Թարգյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով, 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով և Խորեն Աբրահամի Սաֆարյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ կետերով և 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով թիվ ԵԴ1/0381/01/24 (ՀԿԴ/0083/01/23) քրեական վարույթն ընդդատյա է Հակակոռուպցիոն դատարանին:

**ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ
ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ**

**ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ
ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻ
ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ
ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ
ԱՐԹՈՒՐ ՊՈՂՈՍՅԱՆ**

**ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ
ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՀԱԿԱԿՈՐՈՒՊՑԻՈՆ
ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ԱՐԹՈՒՐ ԴԱՎԹՅԱՆ**

